

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానవ్రతము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, వింశోఽధ్యాయః, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

స చాపి పాపప్రకృతిః దైతేయాపసదో నృప ।

మయ్యవర్షత దుర్ధర్షః శరధారాః సహస్రశః ॥

॥20-20॥

సైనికాన్మమ సూతం చ హయాంశ్చ స సమవాకిరత్ ।

అచింతయంతస్తు శరాన్ వయం యుధ్యామ భారత ॥

॥20-21॥

తతః శతసహస్రాణి శరాణాం నతపర్వణామ్ ।

చిక్షిపుః సమరే వీరా మయి శాల్యపదానుగాః ॥

॥20-22॥

తే హయాంశ్చ రథం చైన తదా దారుకమేవ చ ।

ఛాదయామాసురసురాః తైర్బాణైర్మర్మభేదిభిః ॥

॥20-23॥

న హయా న రథో వీర న యంతా మమ దారుకః ।

అదృశ్యంత శరైశ్చన్నాః తథా హం సైనికాశ్చ మే ॥

॥20-24॥

తతోఽహమపి కౌంతేయ శరాణామయుతాన్బహూన్ ।

ఆమంత్రితానాం భనుషా దివ్యేన విధినాక్షిపమ్ ॥

॥20-25॥

న తత్రవిషయస్త్వాసీత్ మమ సైన్యస్య భారత ।

భే విషక్తం హి తత్సౌభం క్రోశమాత్ర ఇవాభవత్ ॥

॥20-26॥

తతస్తే ప్రేక్షకాః సర్వే రంగవాట ఇవస్థితాః ।

హర్షయామాసురుచ్చైర్మాం సింహనాదతలస్వనైః ॥

॥20-27॥

మత్కారాగ్రవినిర్ముక్తాః దానవానాం శరాస్తథా ।

అంగేషు రుచిరాపాంగాః వివిశుః శలభా ఇవ ॥

॥20-28॥

తతో హలహలాశబ్దః సౌభమధ్యే వ్యవర్ధత ।

వధ్యతాం విశిఖైస్త్యైః పతతాం చ మహార్ణవే ॥

॥20-29॥

తే నికృత్తభుజస్కంధాః కబంధాకృతిదర్శనాః ।

నదంతో భైరవాన్నాదాన్ నిపతంతి స్మ దానవాః ॥

॥20-30॥

పతితాస్తేఽపి భక్త్యంతే సముద్రాంభోనివాసిభిః ।
తతో గోక్షీరకుందేందుమృణాలరజతప్రభమ్ ॥ 20-31॥

జలజం పాంచజన్యం వై ప్రాణేనాహమపూరయమ్ ।
తాన్ దృష్ట్వా పతితాంస్తత్ర శాల్వః సౌభపతిస్తతః ॥ 20-32॥

మాయాయుద్ధేన మహతా యోధయామాస మాం యుధి ।
తతో గదా హలాః ప్రాసాః శూలశక్తిపరశ్వధాః ॥ 20-33॥

అసయః శక్తికులిశపాశర్షి కనపాః శరాః ।
పట్టశాశ్చ భుశుండ్యశ్చ ప్రపతంత్యనిశం మయి ॥ 20-34॥

తామహం మాయయైవాశు ప్రతిగృహ్య వ్యనాశయమ్ ।
తస్యాం హతాయాం మాయాయాం గిరిశృంగైరయోధయత్ ॥ 20-35॥

తతోఽభవత్తమ ఇవ ప్రకాశ ఇవ చాభవత్ ।
దుర్దినం సుదినం చైవ శీతముష్ణం చ భారత ॥ 20-36॥

అంగారపాంశువర్షం చ శస్త్రవర్షం చ భారత ।
ఏనం మాయాం ప్రకుర్వాణః యోధయామాస మాం రిపుః ॥ 20-37॥

విజ్ఞాయ తదహం సర్వం మాయయైవ వ్యనాశయమ్ ।
యథాకాలం తు యుద్ధేన వ్యధమం సర్వతః శరైః ॥ 20-38॥

తతో వ్యోమ మహారాజ శతసూర్యమివాభవత్ ।
శతచంద్రం చ కౌంతేయ సహస్రాయుతతారకమ్ ॥ 20-39॥

తతో నాజ్ఞాయత తదా దివారాత్రం తథా దిశః ।
తతోఽహం మోహమాపన్నః ప్రజ్ఞాస్త్రం సమయోజయమ్ ॥ 20-40॥

తతస్తదస్త్రం కౌంతేయ ధూతం తూలమివానిలైః ।
తథా తదభవద్యుద్ధం తుములం వోమహర్షణమ్ ।
లబ్ధాలోకస్తు రాజేంద్ర పునః శత్రునుయోధయమ్ ॥ 20-41॥

అథ ఏకవింశోఽధ్యాయః

వాసుదేవ ఉవాచ

ఏవం స పురుషవ్యాఘ్రు శాల్వరాజో మహారిపుః ।
యుధ్యమానో మయా సంఖ్యే వియదభ్యగమత్పునః ॥ ॥21-1॥

తతః శతఘ్నిశ్చ మహాగదాశ్చ
దీప్తాంశ్చ శూలాన్ముసలానసీంశ్చ ।
చిక్షేప రోషాన్మయి మందబుద్ధిః
శాల్వో మహారాజ జయాభికాంక్షీ ॥ ॥21-2॥

తానాశ్చుగైరాపతతోఽహమాశు
నివార్య హంతుం ఖగమాన్ ఖఏవ ।
ద్విధా త్రిధా చాచ్ఛిదమాశు ముక్తః
తతోఽంతరిక్షే నినదో బభూవ ॥ ॥21-3॥

తతః శతసహస్రేణ శరాణాం నతపర్వణామ్ ।
దారుకం వాజినశ్చైవ రథం చ సమవాకిరత్ ॥ ॥21-4॥

తతో మామబ్రవీద్వీర దారుకో విహ్వలన్నివ ।
స్థాతవ్యమితి తిస్థామి శాల్వబాణప్రపీడితః ।
అవస్థాతుం న శక్నోమి అంగం మే వ్యవసీదతి ॥ ॥21-5॥

ఇతి తస్య నిశమ్యాహం సారథేః కరుణాం వచః ।
అవేక్షమాణో యంతారమ్ అపశ్యం శరపీడితమ్ ॥ ॥21-6॥

న తస్యోరసి నో మూర్ఛి న కాయే న భుజద్వయే ।
అంతరం పాండవశ్రేష్ఠ పశ్యామ్యనిచితం శరైః ॥ ॥21-7॥

స తు బాణవరోత్పీడాత్ విప్రవత్యస్యగుల్బణమ్ ।
అభివృష్టే యథా మేఘే గిర్దిరైరికధాతుమాన్ ॥ ॥21-8॥

అభీషుహస్తం తం దృష్ట్వా సీదంతం సారథిం రణే ।
అస్తంభయం మహాబాహో శాల్యబాణప్రపీడితమ్ ॥ 21-9॥

అథ మాం పురుషః కశ్చిత్ ద్వారకానిలయోఽబ్రవీత్ ।
త్వరితో రథమఖ్యేత్య సౌహృదాదివ భారత ॥ 21-10॥

ఆహుకస్య వచో వీర తస్యైవ పరిచారకః ।
విషణ్ణః సన్నకంఠేన తన్నిబోధ యుధిష్ఠిర ॥ 21-11॥

ద్వారకాధిపతిర్వీర ఆహ త్వామాహుకో వచః ।
కేశవైహి విజానీష్వ యత్త్వాం పితృసఖోఽబ్రవీత్ ॥ 21-12॥

ఉపయాయాద్య శాల్యేన ద్వారకాం వృష్ణినందన ।
విషక్తే త్వయి దుర్ధర్ష హతః శూరసుతో బలాత్ ॥ 21-13॥

తదలం సాధుయుద్ధేన నివర్తస్వ జనార్దన ।
ద్వారకామేవ రక్షస్వ కార్యమేతన్మహత్తవ ॥ 21-14॥

ఇత్యహం తస్య వచనం శ్రుత్వా పరమదుర్మనాః ।
నిశ్చయం నాధిగచ్ఛామి కర్తవ్యస్యేతరస్య చ ॥ 21-15॥

సాత్యకిం బలదేవం చ ప్రద్యుమ్నం చ మహారథమ్ ।
జగర్థే మనసా వీర తచ్ఛ్రుత్వా మహదప్రియమ్ ॥ 21-16॥

అహం హి ద్వారకాయాశ్చ పితుశ్చ కురునందన ।
తేషు రక్షాం సమాధాయ ప్రయాతః సౌభసాతనే ॥ 21-17॥

బలదేవో మహాబాహుః కచ్చిజ్జీవతి శత్రుహా ।
సాత్యకీ రాక్మిణీయశ్చ చారుదేష్ణశ్చ వీర్యవాన్ ॥ 21-18॥

సాంబప్రభృతయశ్చైవేత్యహమాసం సుదుర్మనాః ।
ఏతేషు హి నరవ్యాఘ్రు జీవన్తు న కథంచన ॥ 21-19॥

శక్యః శూరసుతో హంతుమపి వజ్రభృతా స్వయం ।
హతః శూరసుతో వ్యక్తం వ్యక్తం చైతే పరాసవః ॥ 21-20॥

బలదేవముఖాః సర్వే ఇతి మే నిశ్చితా మతిః ।
సోఽహం సర్వవినాశం తం చింతయానో ముహుర్ముహుః ।
అవిహ్వలో మహారాజ పునః శాల్వమయోధయమ్ ॥ 21-21॥

తదోఽపశ్యం మహారాజ ప్రపతంతమహం తదా ॥
సౌభాచ్ఛూరసుతం వీర తతో మాం మోహ ఆవిశత్ । ॥21-22॥

తస్య రూపం ప్రపతతః పితుర్మమ నరాధిప ॥
యయాతేః క్షీణపుణ్యస్య స్వర్గాదివ మహీతలమ్ । ॥21-23॥

విశీర్ణమలినోష్ణీషః ప్రకీర్ణాంబరమూర్ధజః ।
ప్రపతం దృశ్యతే హ స్మ క్షీణపుణ్య ఇవ గ్రహాః ॥ ॥21-24॥

తతః శార్ఙ్గం ధనుఃశ్రేష్ఠ కరాత్ప్రపతితం మమ ।
మోహోపన్నశ్చ కౌంతేయ రథోపస్థ ఉపావిశమ్ ॥ ॥21-25॥

తతో హాహాకృతం సర్వం సైన్యం మే గతచేతనమ్ ।
మాం దృష్ట్వా రథనీడస్థం గతాసుమివ భారత ॥ ॥21-26॥

ప్రసార్య బాహూ పతతః ప్రసార్య చరణావపి ।
రూపం పితుర్మే విబభౌ శకునేః ప తతో యథా ॥ ॥21-27॥

తం పతంతం మహాబాహో శూలపట్టిశపాణయః ।
అభిఘ్నంతో భృశం వీర మమ చోతో హ్యకంపయన్ ॥ ॥21-28॥

తతో ముహూర్తాత్ప్రతిలభ్య సంజ్ఞమ్
అహం తదా వీర మహోవిమర్దే ।
న తత్ర సౌభం న రిపుం చ శాల్వం
పశ్యామి వృద్ధం పితరం న చాపి ॥ ॥21-29॥

తతో మమాసీన్మనసి మాయేయమితి నిశ్చితమ్ ।
ప్రబుద్ధోఽస్మి తతో భూయః శతశో వాఽకిరం శరాన్ ॥ ॥21-30॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే వనపర్వాంతర్గత అర్జునాభిగమనపర్వణి
సౌభవధోపాఖ్యానే ఏకోవింశోఽధ్యాయః ॥ 21 ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

